

DÜŞMÜŞE VURMAK BİZE YAKIŞIR MI?

13 Eylül 2021

Yıldırım Koç

Anadolu insanını bazı başka halklardan ayıran özelliklerden biri, “düşmüşe vurmak bize yakışmaz” demesi ve ona uygun hareket etmesidir.

Bu yaklaşımın tersi, “yaraladığın hayvanı öldür, yaralı hayvan daha tehlikelidir, saldırır” anlayışıdır.

Yaklaşık 20 yıl önce üst düzey görev üstlenmiş bir sendikacıyla konuşuyorduk. Ben, işçilere ve sendikalara zarar verecek uygulamalara karşı eylem yapılmasını öneriyordum. Bana, “ben ayakta durana yumruk atmam; ancak darbe almış ve dizlerinin üstüne çökmüşse, bir yumruk da ben atarım,” dedi ve eylem önerime karşı çıktı. O sendikacıya olan tüm saygım bir anda bitmişti.

Ben farklı düşünüyorum.

Diyelim ki bir kişi benim hakkımda atıp tutuyor. Dilin kemiği yok. Aklına geleni, hiçbir belge sunmadan, söylüyor.

Diyelim bana “uvriyerist”, yani işçi dalkavuğu suçlamasını getiriyor. Halbuki, diyelim kendisi sendikacılara gidip, “sizin emrinizdeyiz, ne istiyorsanız söyleyin, yapalım” diyor. Bir sendikacı kendisini güler yüzle karşılamışsa, ona övgüler düzüyor. Hatta sıradan işçilere de aynı sözü tekrarlıyor. Uvriyeristin tam bir örneği. İşin kötüsü, uvriyeristlikle Türkiye’nin uyanık sendikacılarını “kafalayabileceğini” zannediyor. Zayıflığının çaresizliğinde çırpınıp duruyor. Sonra da patronlara yaranmak için, ekonomik krizde işçilerin fedakarlık yapmasını savunuyor. Ülkenin kalkınması için gerekli kaynakların işçilerden alınması gerektiğini söylüyor. Böyle birine ne dersiniz? Acır mısınız, tepki mi duyarsınız?

Diyelim birisi beni “Afganistan’da Taliban’a karşı çıkmam” nedeniyle Amerikancı cepheye savrulmakla suçluyor. Halbuki, mesela, kendisi tüm yaşamı boyunca siyasal savrulmaların en çarpıcı örneklerini vermiş bir kişi. Dün siyah dediğine bugün beyaz diyebiliyor. Bu değişikliği bazen bir “özeleştirisi” ile taçlandırıyor; bazen onu bile yapmıyor. Arkadaşları da hesap sormuyor, açıklama istemiyor. Bir dönem, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği’ne karşı Amerikan emperyalizmini ve NATO’yu desteklediğini unutuyor. Böyle bir kişiye ne anlatabilirsiniz ki?

Diyelim bir kişi beni bilgisizlikle suçluyor. Halbuki özellikle bazı konularda bildiğini zannettiği şeyler tümüyle yanlış. Buna rağmen herkese akıl öğrettiğini zannediyor, ahkam kesiyor. Bazen de komik durumlara düşüyor. İlkesizliğin ve tutarsızlığın çarpıcı bir örneğini vererek, günlük çıkarlarına göre teori üretmeye çalışıyor. Bu tavrı nedeniyle insanlara güven vermiyor, saygı uyandırmıyor, bir türlü güç toplayamıyor; ne İsa’ya yaranabiliyor, ne de Musa’ya. Küçük dağları kendisinin yarattığını, dünyanın kendisinin etrafında döndüğünü zannediyor. Ona göre herkes “sahte sol”, kendisi tek doğru. Bir dev aynasının önünde çırpınıp duruyor. Böyle birine ne diyebilirsiniz ki?

Bu “diyelim” örneklerini artırmak mümkün.

Ama bereket böyle bir kişi yok.

Böyle bir kişi olsaydı, bu durumda ne yapmak gerekirdi?

Benim aldığım toplumsal terbiye ve aile terbiyesi, “düşmüşe vurmak bize yakışmaz” dedirtiyor.

Zaten düşmüş, iyice zayıflamış, yerlerde sürünen, çaresizlik içinde oradan oraya savrulan ve saldıran bir kişiye hiç vurulur mu?

“Sen neymişsin be abi!” diye bir söz vardır. Bir hayal dünyasında yaşayan, dünyayı yönettiğini zanneden bir kişiye darbe indirilir mi? Kendini dünya devrimci hareketinin trafik polisi veya önderi sanan bir kişiyle nasıl tartışırsınız? Kağnı gölgesinde yürüyen bir kedi, kağnının gölgesini kendi gölgesi sanırmış. Sürekli olarak gölgesine sığınacak bir kağnı arayan, ara sıra da kağnıları değiştirmek zorunda kalan bir kediye kızılır mı?

Horoz, öterek güneşi doğurduğunu zannedermiş. Kendisini bu kadar önemseydiği için horoza tepki gösterilir mi?

Kendi odununu yetiştirmek yerine, selin önünden kütük kapma alışkanlığı nedeniyle ikide bir kendisi sele kapılan, yine de moralini bozmadan aynı çabayı sürdüren, selin önünden kütük kapmaya çalışan biri varsa, ona kızabilir misiniz?

Bereket etrafta böyle insanlar yok; bereket böyle birileri bana saldırmıyor.

Peki, saldırısa ne yaparım?

Ben yaralıya veya yere düşmüşe vuranlardan değilim. Ancak eğer bir yaralı veya yere düşmüş kişi, haddini bilmez, diyelim bana saldırmaya kalkarsa, o zaman iş değişir; kendimi gerektiği gibi savunurum. Kötü de savunmam hani. Ama ben, mecbur kalmadıkça, kavgada yere düşmüş olana vurmayanlardan, yaralıya dokunmayanlardanım.